

уваги і вважати виключенням з правил, об'єкти антикваріату). Пояснити тенденцію щодо зростання вартості нерухомості просто. Зростання ціни капітальних об'єктів відбувається не тому, що зростає вартість самого житла чи послуг будівельників (враховуючи розвиток технологій слід очікувати тенденцію до зниження витрат на будівництво). Причина полягає в тому, що постійно зростає вартість землі, на якій розміщено об'єкт нерухомості. Земля не тільки обмежений ресурс – економічне благо, це ще й вичерпне благо, кількість якого обмежена фізично. Оскільки об'єкти нерухомості не існують, як правило, на товарному ринку окремо від земельної ділянки, зростання вартості землі неодмінно призводить до зростання вартості об'єктів, розміщених на ній. Тому в теорії економіки (на відміну від інвестиційного менеджменту) незалежно від того, який суб'єкт економіки буде чи купує жило, - фірма, чи домогосподарство, незалежно від того з якою метою купується це житло (з метою отримання доходу, чи з метою споживчого використання), кошти, витрачені на житлове будівництво чи на придбання житла, перетворюються на самозростаючу вартість і тому вважаються інвестиціями. [8,93-98]

IV. Висновки. Якщо погодитись, що наведена методологічна концепція не позбавлена економічної логіки і може вважатися справедливою, то доцільно внести необхідні редакційні зміни в існуючі пояснення економіч-

ної природи валових приватних внутрішніх інвестицій і інвестиційних витрат домогосподарств в сучасних підручниках з макроекономіки.

1. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів екон. спец. закл. освіти: у 2 ч./ С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луїна та ін.; За заг. ред. С.Будаговської.- К.: Основи, 1998. – с.236.

² К.Макконнелл, С.Брю. Экономикс: принципы проблемы и политика, т.1.-М.:Издательство «Республика», 1992.-с.136.

³ К.Макконнелл, С.Брю. Экономикс: принципы проблемы и политика, т.1.-М.:Издательство «Республика», 1992.-с.136.

⁴ Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів екон. спец. закл. освіти: у 2 ч./С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луїна та ін.; За заг. ред. С.Будаговської.- К.: Основи, 1998. – с.234.

⁵ Основы инвестирования.-М.: Цериx-ПЭЛ, 1992.- С.3.

⁶ И.А.Бланк. Инвестиционный менеджмент. – Киев: МП «ИТЕМ» ЛТД, «Юнайтед Лондон Трейд Лимитед», 1995.-С.12.

⁷ Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18 вересня 1991 року. ВВР.-1991.- №47.-С.646.

⁸ С. Васильченко „Теоретичні основи інвестування”. - Фінанси України. – 2001.- №1.- С. 93-98.

The article is devoted to the theory of the gross inner private investments. In the author proves that the existing in the theory of macroeconomics explanations as for referring to the investments the expenses of the household for buying and buylding of the dwelling are methodologically wrong. The author proposes his own theoretical substantiation of the conception of the investing expenses of the households.

Пилипів Н.І.

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ РІЗНИХ КОРИСТУВАЧІВ

В статті розглянуто питання формування інформації в бухгалтерському обліку для того, щоб вона була корисною як для зовнішніх, так і для внутрішніх користувачів.

Ключові слова: облікова інформація, зовнішні користувачі, внутрішні користувачі, мета бухгалтерського обліку.

I. Вступ. До переходу на ринкові умови господарювання основним споживачем інформації, яка формується в бухгалтерському об-

ліку, виступала держава в особі галузевих міністерств і відомств, планових, статистичних і фінансових органів. Діюча в умовах планової економіки система державного фінансового контролю вирішувала задачі виявлення відхилень від запланованих моделей господарської поведінки господарюючих суб'єктів. Бухгалтерська інформація не використовувалась для внутрішнього управління [1,155].

Зміна системи суспільних відносин в даний час визначає необхідність реформування сис-

теми бухгалтерського обліку і на її основі правил ведення бухгалтерського обліку, які повинні створити елементи ринкової інфраструктури.

II. Постановка завдання. Питання використання облікової інформації для потреб управління знайшло широке відображення дослідження таких вчених, як В.В.Сопко, Ф.Ф.Бутенець, М.В.Кужельний, Р.Вандервіл, М.А.Вахрушина, С.Ф.Голов, К.Друрі, А.В.Єфремова, Л.В.Нападовська, О.Є.Ніколаєва, М.С.Пушкар, Ч.Т.Хорнгрен, А.Д.Шермет та інші. Проте питанню формування облікової інформації для різних потреб користувачів і з врахуванням їх інтересів не приділялось достатньої уваги.

В зв'язку з цим актуальне є усвідомлення необхідності формування інформації бухгалтерського обліку підприємств, яка використовується для зовнішніх і внутрішніх користувачів з метою узгодження їх інформаційних потреб.

III. Результати. По відношенню до інформації для зовнішніх користувачів, мета бухгалтерського обліку полягає в формуванні інформації про фінансовий стан та фінансові результати діяльності підприємств, яка корисна для широкого кола заінтересованих користувачів при прийнятті рішень.

Інформація, яка формується виходячи із поставленої мети, повинна відповідати загальним вимогам більшості зацікавлених користувачів. Проте це не означає, що в бухгалтерському обліку формується вся інформація, яка може бути необхідною і достатньою для зацікавлених користувачів при прийнятті рішень.

Зацікавленими користувачами інформації, яка формується в бухгалтерському обліку, вважаються такі особи, які мають які-небудь потреби в інформації про підприємство і, які наділені достатніми знаннями і навиками для того щоб зрозуміти, оцінити і використати цю інформацію та вивчати її.

При цьому такими користувачами можуть бути реальні і потенційні інвестори, робітники, постачальники і підрядники, покупці і замовники, органи влади і суспільство в цілому.

Характеризуючи зовнішніх і внутрішніх користувачів інформації бухгалтерського обліку І.Белюсова пише, що зовнішні (сторонні) користувачі інформації можуть мати прямий

і непрямий фінансовий інтерес. Відповідальність за підготовку й надання фінансової інформації стороннім користувачам покладається на керівництво підприємств.

До зовнішніх користувачів, що мають непрямий фінансовий інтерес, належать органи, уповноваженні управлінці державним майном, податкові й адміністративні органи та інші (громадські організації, фондові і творчі біржі, наукові установи, консультанти). Такі користувачі можуть одержати інформацію безпосередньо на підприємстві або органах державної статистики.

Внутрішні користувачі інформації – це управлінський персонал усіх рівнів, що використовує облікову інформацію для планування, контролю й оцінки господарської діяльності, зокрема власники, засновники, учасники, адміністрація в особі наглядової ради, ради директорів, менеджерів, керівників та спеціалістів підрозділів [2, 9].

Інтереси користувачів які зацікавлені в інформації бухгалтерського обліку наступні:

1) інвестори і їх представники зацікавлені в інформації про дохідність здійснених ними інвестицій, про можливість і доцільність використання інвестицій, про можливості підприємства виплачувати дивіденди;

2) працівники і їх представники зацікавлені в інформації про стабільність і прибутковість роботодавців, здатність підприємства гарантувати заробітну плату і збереження робочих місць;

3) постачальники і підрядники зацікавлені в інформації яка дозволить визначити, чи будуть виплачені в строк належні їм суми;

4) покупці і замовники зацікавлені в інформації щодо продовження діяльності підприємств;

5) органи влади зацікавлені в інформації для здійснення покладених на них функцій: по розподілу ресурсів; регулюванню народного господарства, формування і реалізації державної політики; ведення статистичного спостереження;

6) суспільство в цілому зацікавлене в інформації про роль і вклад підприємства в підвищення благополуччя суспільства на місцевому, регіональному і республіканському рівнях.

Оскільки інтереси зацікавлених користувачів дуже відрізняються, бухгалтерський облік не може задовольнити всі інформаційні

потреби цих користувачів в повному об'ємі. Інформація, яка формується в бухгалтерському обліку, задовольняє потреби, які являються загальними для всіх користувачів.

Зокрема, рішення які приймаються всіма зацікавленими користувачами потребують оцінки здатності підприємства щодо відтворення грошових коштів і аналогічних їм активів. В результаті проведення такої оцінки може бути встановлена можливість підприємства забезпечити виплати коштів інвесторам, працівникам заробітну плату, податки державі.

По відношенню до інформації для внутрішніх користувачів метою бухгалтерського обліку є формування інформації, яка необхідна керівництву для прийняття управлінських рішень. При цьому необхідно враховувати, що інформація для зовнішніх користувачів формується, в тому числі, на основі інформації для внутрішніх споживачів, що відноситься до фінансового стану підприємства та фінансових результатів його діяльності.

Для того, щоб інформація яка формується в бухгалтерському обліку, була корисною як для зовнішніх так і для внутрішніх користувачів, вона повинна бути доречною, надійною і зіставною.

З точки зору зацікавлених користувачів інформація вважається доречною, якщо наявність або відсутність її здійснює або може здійснювати вплив на рішення (включаючи управлінські) цих користувачів, допомагаючи їм оцінювати минулі, теперішні і майбутні події, підтверджуючи або змінюючи попередньо зроблені оцінки.

На доречність інформації впливає її зміст і суттєвість. Суттєвою визнається інформація, відсутність або неточність якої може вплинути на рішення зацікавлених користувачів.

Надійна вважається інформація, яка не містить суттєвих помилок. Щоб бути надійною, інформація повинна об'єктивно відображати факти господарської діяльності, до яких вона відноситься. Такі факти відображаються в бухгалтерському обліку виходячи не стільки із правової форми, скільки із їх економічного змісту і умов господарювання.

При формуванні інформації бухгалтерського обліку необхідно притримуватись певної обережності в оцінках, які мають місце в умовах господарювання суб'єктів, таким чином, щоб активи і доходи не були завищені, а зобов'язання і витрати не були занижені.

Інформація, яка формується в бухгалтерському обліку, повинна бути повною (з урахуванням її суттєвості і порівняльності). Зацікавлені споживачі повинні мати можливість порівнювати інформацію за різні періоди часу для того, щоб визначити тенденції фінансового стану і фінансові результати діяльності. Вони повинні також мати можливість порівнювати інформацію про різні підприємства, щоб порівнювати їх фінансовий стан і його зміни та фінансові результати діяльності.

Виконання вимог порівняльності забезпечується тим, що зацікавлені користувачі повинні бути інформовані про облікову політику, яка прийнята підприємством, а також всіх змін в такій політиці і впливу цих змін на фінансове становище і фінансові результати діяльності.

Забезпечення зіставності не визначає уніфікацію і не створює які-небудь перешкоди для удосконалення правил бухгалтерського обліку і облікових процедур. При цьому підприємство не повинно здійснювати облік якого-небудь факту господарської діяльності таким-же чином, як і раніше, якщо прийнята облікова політика не забезпечує реалізацію таких вимог як доречність і надійність.

При формуванні інформації бухгалтерського обліку повинні братись до уваги всі фактори, які обмежують вказані вище характеристики такої інформації. Одним із таких факторів є своєчасність інформації. Це пояснюється тим, що затримання в поданні інформації зацікавленим особам може привести до втрати її доречності.

Щоб забезпечити своєчасність інформації, в багатьох випадках необхідним є подання її до того, як будуть відомі всі аспекти господарської діяльності, в ущерб таким чином її надійності. Очікування того моменту, коли стануть відомі всі аспекти факту господарської діяльності, може забезпечити високу достовірність інформації, проте зробити її мало корисною зацікавленим особам.

При досягненні балансу між доцільністю і надійністю вирішальним аргументом являється те, яким чином можна задовольнити потреби зацікавлених користувачів які пов'язані з прийняттям управлінських рішень. Користь, яка одержується із інформації що формується в бухгалтерському обліку, повинна бути співставлена із затратами на підготовку цієї інформації.

Щоб вирішити це завдання необхідно вивчити кому і яка інформація необхідна, в які терміни та в якій формі її потрібно подавати. Інформація також повинна бути відповідним чином систематизована.

Недоліком системи бухгалтерського обліку як основного постачальника економічної інформації слід визнати слабку прив'язку її до конкретних умов управління підприємством. Система бухгалтерського обліку повинна залежати від організаційної структури управління [3, 50].

У зв'язку із зазначеним на підприємствах необхідно також визначити зміст і обсяг облікової інформації, від якої буде залежати рівень забезпечення керівництва інформацією з метою активного управління їх діяльністю.

IV. Висновки. Оскільки на практиці дуже часто виникає необхідність здійснювати вибір

між вимогами різних користувачів, тому задача полягає в досягненні відповідного балансу між ними для того, щоб успішно реалізувати мету бухгалтерського обліку.

1. *Пилипів Н.І.* Проблема розвитку інформативності бухгалтерської звітності // *Регіональні перспективи.* - № 2-3. -2001.-С. 155-157.

2. *Белоусова І.* Реформування бухгалтерського обліку – важлива ланка економічних перетворень в Україні // *Економічний часопис.* – 1999. –№ 7-8. –С. 6-9.

3. *Гончарук С.М.* Посилення ролі бухгалтерського обліку в управлінському процесі в умовах ринкових відносинах // *Тези міжнародної науково-практичної конференції “Бухгалтерський облік в Україні на початку XXI століття”.* –26-27 квітня 2001 року. –Львів. Україна – С. 47-52.

The article focuses on the development of information in accounting for reasons of external and internal use.

Кропельницький О. М.

ДЕРЖАВНЕ КАЗНАЧЕЙСТВО УКРАЇНИ Й ОПЕРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМИ РЕСУРСАМИ

В статті висвітлена діяльність державного казначейства України в регіоні. Вказано проблеми оперативного управління бюджетними ресурсами та шляхи їх вирішення.

Ключові слова: фінансова система, фінансові ресурси, казначейське обслуговування, єдиний казначейський рахунок, управління державними коштами (ресурсами), грошові потоки.

I. Вступ. Найважливішим чинником стійкості будь-якої держави є міцна фінансова система, яка здатна швидко реагувати на зміни в економічному і соціальному середовищі, дає змогу оперативно ухвалювати рішення з питань реалізації і поточних, і довгострокових державних програм та сприяє подальшому розвитку національної економіки. Досягти цього можна лише за допомоги вмілого і виваженого управління економічними процесами.

В умовах швидкоплинних економічних змін виникає необхідність ефективно управляти наявними фінансовими ресурсами, здійснювати поточні видатки державного

бюджету в межах його доходів, нагромаджувати грошові ресурси для реалізації державних програм і погашення зобов'язань, мати змогу оперативно реагувати на зміни економічної ситуації, протистояти розпорошенню коштів на чисельних рахунках установ, міністерств, відомств, комерційних банків і, як наслідок, удосконалювати діючу систему виконання Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Тому основним завданням Державного казначейства України є оперативне управління грошовими потоками бюджету з метою підвищення ефективності використання наявних фінансових ресурсів.

Від того, яким чином буде організовано роботу Державного казначейства (насамперед такі його функції, як управління ресурсами) залежатимуть і виконання бюджету, і макроекономічні процеси в державі.

Роль Держказначейства в бюджетному процесі взагалі й у виконанні бюджету зокрема на сьогодні набагато вища, порівняно з тими роками, коли діяльність Держказначейства тільки розпочиналась. При цьому слід